

Sygn. akt III KK 293/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Jarosław Matras

Protokolant Teresa Jarosławska

w sprawie **A.L.**

skazanego z art. 284 § 2 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 4 września 2013 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 8 sierpnia 2012 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 28 lutego 2012r.,

**Uchyła wyrok Sądu Okręgowego oraz utrzymany nim w mocy
wyrok Sądu Rejonowego w zaskarżonej części, dotyczącej
orzeczenia o obowiązku naprawienia szkody na podstawie art. 46
§1 k.k.**

UZASADNIENIE

Prokurator oskarżył A. L. o to, że „w marcu 2010 r. w K., będąc zobowiązany do nadzoru nad powierzonym, na podstawie umowy Leasingu nr [...] z dnia 13

grudnia 2007r. zawartej pomiędzy V. Leasing Polska SA, a firmą A. A. L. [...], mieniem w postaci samochodu osobowego marki Volvo V50 o wartości 71.753,50 zł, przywłaszczył powierzone mienie w ten sposób, że nie dokonał terminowych wpłat rat leasingu, a w dniu 23 marca 2010 r. pomimo tego, że został wezwany przez V. Leasing Polska SA do wydania samochodu skutecznie doręczonym wezwaniem, nie wydał przedmiotowego pojazdu, czym działał na szkodę V. Leasing Polska SA”, tj. o przestępstwo z art. 284 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2012 r. Sąd Rejonowy w K. uznał A. L. za winnego tego, że *w dniu 31 marca 2010 r. przywłaszczył sobie powierzony mu, na podstawie umowy leasingu z dnia 15 grudnia 2007 r., samochód osobowy marki Volvo V50 o wartości 50.000 zł, na szkodę V. Leasing Polska SA w ten sposób, iż po rozwiązaniu tej umowy i wezwaniu go do natychmiastowego i bezwarunkowego zwrotu wymienionego samochodu - pojazdu tego nie zwrócił wymienionemu pokrzywdzonemu i za ten czyn, na podstawie art. 284 § 2 k.k., skazał go na karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat. Nadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k., Sąd Rejonowy nałożył na oskarżonego obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem przez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego V. Leasing Polska S.A. kwoty 50.000 zł. Poza tym, na podstawie art. 230 § 2 k.p.k., Sąd zwrócił V. Leasing Polska S.A. - jako zbędne dla dalszego postępowania - dowody rzeczowe w postaci: dokumentów - zgodnie z wykazem jak na karcie 98, zapisanych pod numerem [...] w księdze przechowywanych przedmiotów oraz samochodu marki VOLVO, zapisanego pod numerem d. rz. [...] w księdze przechowywanych przedmiotów.*

Wyrok ten zaskarżyli oskarżony A. L. i jego obrońca – w całości, oraz prokurator – na niekorzyść oskarżonego, w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze.

Po rozpoznaniu tych środków odwoławczych Sąd Okręgowy w G., wyrokiem z dnia 8 sierpnia 2012 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego, uznając wszystkie apelacje za oczywiście bezzasadne.

Wyrok Sądu odwoławczego zaskarżył kasacją, wniesioną na korzyść A. L., Rzecznik Praw Obywatelskich. W skardze tej zarzucił wyrokowi „*rażące i mogące mieć istotny wpływ na jego treść naruszenie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440*

k.p.k., polegające na zaniechaniu dokonania przez Sąd Okręgowy w G. wszechstronnej kontroli odwoławczej z przekroczeniem granic zaskarżenia i podniesionych w apelacji oskarżonego i jego obrońcy zarzutów, w następstwie czego doszło do rażąco niesprawiedliwego utrzymania w mocy wyroku Sądu I instancji, którym na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeczono o obowiązku naprawienia szkody, mimo, że jednocześnie została ona naprawiona przez orzeczenie zwrotu przywłaszczonego samochodu". Na tej podstawie wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w zaskarżonej części oraz utrzymanego nim w mocy, w tym zakresie, orzeczenia Sądu Rejonowego w K.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna i jako taka podlega uwzględnieniu w trybie określonym przepisem art. 535 § 5 k.p.k.

Trafnie wywodzi Rzecznik Praw Obywatelskich, że kontrola odwoławcza zaskarżonego wyroku Sądu I instancji nie przebiegała w sprawie jak należy. Wyrok ten został zaskarżony w całości apelacjami oskarżonego i jego obrońcy, a więc i w całości (bez konieczności wykraczania poza granice zaskarżenia) powinien być przedmiotem kontroli Sądu II instancji. Bez wątpienia więc, by pozostać w zgodzie z dyspozycją przepisu art. 433 § 1 k.p.k., Sąd odwoławczy powinien był również zbadać zasadność zawartego w kontrolowanym wyroku, opartego na podstawie 46 § 1 k.k. orzeczenia o środku karnym, rozstrzygającego o obowiązku naprawienia przez A. L. wyrządzonej przestępstwem szkody, przez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego podmiotu równowartości samochodu będącego przedmiotem przestępstwa. Treść zaskarżonego kasacją wyroku Sądu Okręgowego, a także treść pisemnych motywów tego orzeczenia świadczą natomiast o tym, że wymienione rozstrzygnięcie pozostało poza instancyjną kontrolą. Jej przeprowadzenie musiałoby bowiem doprowadzić do stwierdzenia, że orzeczenie opisanego obowiązku nie znajdowało podstaw, skoro tym samym wyrokiem Sąd Rejonowy rozstrzygnął o zwrocie pokrzywdzonemu wymienionego samochodu, który jako uznany za dowód rzeczowy w sprawie, nadal (choć sprzecznie z uprzednim rozstrzygnięciem prokuratora) pozostawał we władaniu oskarżonego.

Wskazane powyżej naruszenie przez Sąd Okręgowy prawa procesowego miało zatem charakter rażący, w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k. i wywarło ono istotny

wpływ na treść wskazanej w kasacji części zaskarżonego wyroku, a co za tym idzie, na treść opisanego orzeczenia Sądu Rejonowego. W wyniku tego naruszenia doszło bowiem do utrzymania w mocy orzeczenia, którego skutkiem stało się nieuzasadnione przysporzenie pokrzywdzonemu korzyści w kwocie 50.000 zł, stanowiącej równowartość pojazdu, o którego zwrocie – zapewniającym wyrównanie wyrządzonej przestępstwem szkody – jednocześnie już rozstrzygnięto. W ten zaś sposób doszło do nieuzasadnionego obciążenia A. L. dolegliwością, której – wobec wydania orzeczenia o charakterze restytucyjnym – nie powinien był ponieść.

W tym stanie sprawy, wniosek skierowanej na korzyść oskarżonego kasacji o uchylenie zaskarżonej części wyroku Sądu odwoławczego oraz utrzymanego nim w mocy orzeczenia o obowiązku naprawienia szkody na podstawie art. 46 § 1 k.k., należało uznać za w pełni uzasadniony, wobec czego Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.